T086 TKL 4 (32) Luận Thánh Phật Mẫu Bát Nhã Ba La Mật Đa Cửu Tụng Nghĩa Q.thượng

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1516

LUAÄN THAÙNH PHAÄT MAÃU
BAÙT NHAÕ BA-LA-MAÄT ÑA CÖÛU
TUÏNG NGHÓA
Taùc giaû: - Boà-taùt Thaéng Ñöùc Xích Y
Haùn dòch: - Ñôøi Trieäu Toáng: Ñaïi sö Phaùp Hoä
QUYEÅN THÖÔÏNG

Trí Baùt Nhaõ Ba-la-maät ña
Theå chöùa nhoùm coâng ñöùc baùu thieän
Coù taát caû phaùp Ba-la-maät
Phaùp aáy xöa nay, tính thöôøng truù
Lìa caùc hyù luaän, khoâng ñoái ngaïi
Lìa caùc phaân bieät, ñöôïc an oån
Voâ töï taùnh, cao quí vi dieäu
Lìa heát thaûy danh töôùng ñaõ coù
Phöông tieän giaûng noùi phaùp ba thöøa
Maø ba thöøa kia töôùng coù ñöôïc
Ñeàu laø nhaân, trí Nhaát Thieát Trí
Kính laïy Baùt Nhaõ Ba-la-maät
Sôû höõu Thaéng Hueä ñeán bôø giaùc
Neáu ai öa thích muoán chaùnh quaùn
Ñoái vôùi nghóa lyù chín Tuïng naøy
Toång löôïc nhö lyù suy nghó choïn.
Chín baøi tuïng daïy goàm:
SOÁ 1516 - LUAÄN THAÙNH PHAÄT MAÃU BAÙT NHAÕ CÖÛU TUÏNG NGHÓA Quyeån Thöôïng 598

BAØI MOÄT:
Do nghieäp taêng thöôïng sinh
Goïi laø töôùng saùu xöù
Töùc ñaây noùi laïi sinh
Nhaân aáy nhö boùng hieän.
BAØI HAI:
Nhö thaønh quaùch aûo hoùa
Ngöôøi xem cuõng laø aûo

Nhö saéc, keû aáy thaáy
Nghieäp coõi aûo, cuõng theá.
BAØI BA:
Caùc aâm thinh noùi phaùp
Laø caûnh giôùi cuûa nghe
Taát caû nhö aâm vang
Duyeân hoïp, neân nghe ñöôïc.
BAØI BOÁN:
Ngöûi höông vaø bieát vò
Xuùc caùc caûnh, tham ñaém
Taát caû ñeàu nhö moäng
Tuy thaáy nhöng chaúng coù.
BAØI NAÊM:
Nhö voøng aûo thaønh ngöôøi
Caùc haønh ñeàu khoâng thöïc
Noù phaùt sinh nhö vaäy
Voøng thaân cuõng voâ ngaõ.
BAØI SAÙU:
Nhö caùc thöù coù ñöôïc
Chæ sinh ra thoaùng choác
Nhö dôïn naéng phaûn chieáu
Môùi ñoù ñaõ maát roài.
BAØI BAÛY:
Caùc chaáp nhö hình boùng
Töø voâ thæ taâm sinh
Maø Töôùng vaø Thöùc aáy
Nhö hình boùng nöông nhau.
BAØI TAÙM:
Quaùn töï tònh trong loaïi
Nhö traêng Trí saùng soi
SOÁ 1516 - LUAÄN THAÙNH PHAÄT MAÃU BAÙT NHAÕ CÖÛU TUÏNG NGHÓA Quyeån Thöôïng 599

Nhìn aùnh traêng trong nöôùc Saùng rôõ maø khoâng coù. BAØI CHÍN: Neáu trí ñaõ töông öng Ñoù laø töôùng hö khoâng Moïi hieåu bieát cuûa trí Ñeàu nhö töôùng hö khoâng. Nhö baøi Tuïng tröôùc ñaõ noùi: Bao nhieâu Thaéng hueä ñeán bôø giaùc Neáu ai öa thích muoán chaùnh quaùn Ñoái vôùi nghóa lyù chín Tuïng naøy Toång löôïc nhö lyù suy nghó choïn. Noùi Thaéng hueä, laø laéng nghe, suy nghó vaø tu haønh (vaên-tö-tu). Bæ ngaïn, töùc laø beán bôø. “Ñaùo”, töùc laø ñeán nôi, qua ñeán ñoù, nghóa laø ñeán ñöôïc beán bôø roát raùo, laø lìa boû caùc xöù sôû phaân bieät.

Nhö theá laø ñaït ñeán nghóa lyù roát raùo naøy. “Chaùnh quaùn”, nghóa laø töôùng khoâng ñieân ñaûo laàm laãn. “Öa thích”, (laïc duïc), töùc laø khôûi yù raát mong muoán ham thích laøm taùnh. “Nghóa aáy”, töùc laø caùc nghóa khi noùi chín baøi Tuïng naøy - Nghóa töùc laø nghóa lyù cuûa phaùp moân. “Suy nghó choïn” (tö traïch), nghóa laø suy nghó roài quyeát ñònh löïa choïn, thaáy roõ caùc yù töôûng sai traùi taø quaáy. Tuïng noùi: “Toång löôïc”: Toång löôïc nghóa laø bao quaùt, goàm chung, toùm taét laïi. ÔÛ ñaây phaûi hoûi: Vì sao phaûi toång löôïc maø noùi vaäy? Vaø ñaùp: Vì muoán khieán cho nhöõng keû coù trình ñoä thaáp keùm, caên cô chaäm yeáu, coù theå hieåu ñöôïc caùc nghóa lyù. Tröôùc ñaõ neâu caùc baøi Tuïng, nay seõ laàn löôït giaûi thích: Baøi Tuïng ThöùÙ Nhaát Noùi: Do nghieäp taêng thöôïng sinh Goïi laø töôùng saùu xöù Töùc ñaây noùi laïi sinh Nhaân aáy nhö boùng hieän. Nghieäp töùc laø caùc nghieäp thieän-baát thieän. Taêng thöôïng, töùc laø caùc nghieäp caøng taêng theâm lôùn. Do söùc taêng theâm lôùn cuûa caùc nghieäp aáy, neân noù lieàn sinh. Sinh ra caùi gì? Tuïng noùi laø ”töôùng saùu xö”ù. “Xöù” laø chæ nôi maø thöùc

nöông vaøo ñoù vaø sinh ra; neân goïi laø xöù. Ñaây noùi ñeán saùu xöù, laø nhaõn vv... laø theá naøo? Tuïng noùi: Ñoù laø “Töôùng” töùc laø nghóa tieâu bieåu. Neáu töôùng saùu xöù naøy ñöôïc sinh ra nhö theá, töùc laø noù laïi sinh ra caùc phaùp. ÔÛ ñaây noùi nhö vaäy töùc laø nghóa roát raùo nhaát ñònh ñaõ ñöôïc thaønh töïu. Hoûi: Ñoái vôùi Thaéng nghóa ñeá, thì töï taùnh laø theá naøo? Tuïng ñaõ töï giaûi thích, noùi ñoù laø nhaân nhö boùng hieän. Do laáy boùng hieän laøm duï, neân moïi thöù coù taùc giaû, taùc n1 vaø söï ñaõ taïo taùc, trong boùng hieän taùnh cuûa noù ñeàu laø lìa, laø roãng khoâng. Ñaây laø nghóa roát raùo. Laïi coøn ñoái vôùi saéc chaát beân ngoaøi vv... saùu xöù ñeàu do töï taùnh sinh ra, nay seõ laàn löôït trình baøy töøng thöù moät. Baøi Tuïng Thöù Hai Noùi: Nhö thaønh quaùch aûo hoùa Ngöôøi xem cuõng laø aûo Nhö saéc keû aáy thaáy Nghieäp coõi aûo cuõng theá. Cuõng nhö thaønh quaùch, xoùm laøng, do aûo thuaät bieán hoùa ra, sau naøy, keå caû ngöôøi xem cuõng laø aûo hoùa. Caû hai caùi ñoù ñeàu khoâng coù caû. Vì sao? Vì noù, do tính khoâng thöïc sinh ra. Song hai saéc töôùng, cuûa ngöôøi thaáy vaø vaät ñöôïc thaáy, laø coù ñoái-coù ngaïi thì ñeàu laø do nghieäp bieán hieän. Caûnh tam giôùi theá gian ñöôïc thaáy cuõng nhö nghieäp bieán hoùa maø thaáy. Nghiaõ ñoù cuõng vaäy. Nhö theá ngöôøi bieán hoùa, cuøng vôùi caûnh ñöôïc bieán hoùa, taùnh khoâng coù sai khaùc. Cho neân, ôû baøi tuïng sau, noùi nhö tieáng ñoái vôùi aâm vang. Ñeå chöùng minh xaùc nhaän nghóa naøy, Tuïng Thöù Ba Tieáp Noùi: Caùc aâm thinh noùi phaùp Laø caûnh giôùi cuûa nghe Taát caû nhö aâm vang Duyeân hoïp, neân nghe ñöôïc. Noùi thuyeát phaùp, töùc laø quaû sinh ra töø nhaân taêng thöôïng cuûa ngöôøi coù khaû naêng thuyeát. Tieáng ñoái vôùi ngöôøi nghe laø caûnh giôùi cuûa nghe. Neáu caûnh giôùi cuûa nghe ôû ñaây laø nhö theá (nghe thuyeát phaùp), thì ñoái vôùi caùc phaùp khaùc, ñeàu ñöôïc sinh ra nhö theá. Cho neân, laáy thí duï nhö tieáng ñoái vôùi aâm vang. Tieáng naøy ñoái vôùi aâm vang cuøng vôùi caùc phaùp khaùc laø gioáng nhau. ÔÛ ñaây, nhö theá laø noùi khoâng coù sai khaùc, môùi goïi laø noùi taát caû. Do

caùc duyeân maø thaønh, nghóa laø söï nghe, do caùc duyeân hôïp laïi maø thaønh. Neáu ngöôøi kia ñaõ coù nghe, thì töùc ñeàu coù taùnh do taïo taùc maø thaønh. Vì vaäy, ngöôøi nghe (naêng, vaên) vaø ñieàu ñöôïc nghe (sôû vaên) maø coù ñöôïc ñeàu laø do duyeân maø thaønh. Cho neân, coù tieáng ñeàu nhö ñoái vôùi

tieáng vang. Nhö theá laø ñaõ noùi xong nghóa naøy. Cho neân baøi tuïng sau noùi: Taát caû ñeàu nhö giaác moäng, laø ñeå chöùng minh xaùc nhaän nghóa naøy. Tuïng Thöù Tö Noùi: Ngöûi höông vaø bieát vò Xuùc caùc caûnh, tham ñaém Taát caû ñeàu nhö moäng Tuy thaáy nhöng chaúng coù. Noùi ngöûi höông, töùc laø goïi caûnh giôùi cuûa tò thöùc. Noù coù taùnh do caùc thöù taïo thaønh muøi hoâi thoái, thôm tho v.v...tò . Bieát muøi vò, nghóa laø caûnh giôùi cuûa thieät thöùc, hieåu bieát roõ caùc muøi vò vv... Xuùc, töùc laø caûnh giôùi cuûa thaân thöùc, hieåu bieát caùc söï xuùc chaïm, sôø moù... ÔÛ trong caùc caûnh giôùi nhö theá v.v.. ñaõ tìm caàu ñaõ ham thích,maø sinh ra yeâu thích meâ ñaém. Ñoái vôùi töøng caûnh giôùi naøy, moãi thöù ñeàu coù nhöõng tuøy thuoäc rieâng cuûa noù. Nhö höông, vò, xuùc vv... moãi thöù heä thuoäc theo ñeàu ñöôïc thoï nhaän rieâng reõ khaùc nhau. Neáu ñoái vôùi caùc caûnh ñoù, daáy leân chaáp töôùng cuûa chuùng laø coù ñöôïc thì khoâng theå coù ñöôïc. Theá cho neân, tuïng noùi: “Taát caû ñeàu nhö moäng”. Taát caû, nghóa laø yù khoâng coù sai khaùc rieâng reõ. Nhöng nhaõn v.v... ôû trong vaø saéc vv... ôû ngoaøi, cuõng chaúng phaûi laø khoâng coù. Neáu khoâng nhö vaäy, thì laøm sao phaùt khôûi ñöôïc ngöôøi taïo taùc vaø caùc vieäc laøm? Vì deïp tröø ñieàu nghi naøy, neân baøi tuïng thöù naêm noùi: Tuïng Thöù Naêm Noùi: Nhö voøng aûo thaønh ngöôøi Caùc haønh ñeàu khoâng thöïc Noù phaùt sinh nhö vaäy Voøng thaân cuõng voâ ngaõ. Thí nhö duøng voøng aûo thuaät, bieán ra hình töôùng con ngöôøi. Ngöôøi aûo thuaät kia bieán hoùa taïo ra hình ngöôøi, bieát ñi ñöùng, laøm vieäc ñuû caû. Vaø ngöôøi giaû aáy, cuõng bieát taïo ra nhöõng thöù caàn duøng vaø tôùi lui ñi ñöùng, laøm taát caû moïi vieäc. Tuïng noùi: “Caùc” ñoù, laø nghóa moïi thöù phaàn loaïi, haønh ñoäng. Laøm ra nhöõng gì? Töùc laø duøng huyeãn hoùa taïo ra caùi thaân xaùc ñoù. Neáu nhö theá, thì thaân do pheùp aûo thuaät bieán thaønh, töùc laø coù thaân huyeãn hoùa kia maø thaät khoâng coù ngaõ (voâ ngaõ). Chöõ ”Voâ” (khoâng coù) töùc laø nghóa lìa boû. Chöõ ”Ngaõ” laø nghóa chuû teå. Tuïng noùi ”Voâ ngaõ”, töùc laø lìa boû caùi ngaõ, caùi yù laøm chuû teå. Sôû dó ôû ñaây khoâng noùi ñeán ngöôøi taïo taùc, laø vì ñoái vôùi Thaéng nghóa ñeá ñeàu khoâng heø coù. Theá neân tuïng noùi: “Caùc haønh ñeàu khoâng thöïc”. Khoâng thöïc ñoù laø nghóa khoâng coù naêng löïc. Nay, ñaây gioáng nhö khoâng coù naêng löïc laø noùi ngöôøi taïo taùc khoâng chuû teå. Nhö vaäy, ngöôøi do huyeãn

hoùa taïo neân, khoâng coù chuû teå, tuy coù hieån thò thaáy nhöng noù khoâng thaät. Caùc phaùp cuõng vaäy, roát raùo khoâng thaät! Neân bieát ôû ñaây, yù noùi khoâng coù sai bieät. Tuïng sau seõ noùi ñeán dôïn naéng v.v... ñeå chöùng minh xaùc nhaän nghóa naøy. Tuïng Thöù Saùu Noùi: Nhö caùc thöù coù ñöôïc Chæ sinh ra thoaùng

choác Nhö dôïn naéng phaûn chieáu Môùi ñoù ñaõ maát roài. “Caùc thöù”, töùc laø coù nhieàu chuûng loaïi. “Coù ñöôïc”, töùc laø caùc caûnh töôùng khaùc nhau cuûa “Bieán keá sôû chaáp”. Nhöõng caûnh ñaõ chaáp kia trong cöïc saùt-na (chæ thoaùng choác nhanh nhaát) sinh ra. Thoaùng choác cuûa thoaùng choác (Saùt na cuûa Saùt na) thì goïi laø Cöïc saùt na. - Coù söï “sanh ra” töùc laø khôûi leân. Taát caû caùc phaùp ñeàu töø Cöïc saùt na maø coù söïsinh ra; cho neân ñeàu laø voâ thöôøng. Nghóa naøy ñaõ xong.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.